Šiaulių lopšelio-darželio „Bitė“

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

Anoniminė anketinė apklausa vyko – 2024 m. gruodžio mėn.

Anketinėje apklausoje dalyvavo 29 ugdymo įstaigos darbuotojai.

Ar reikėtų lopšelyje-darželyje mokymų korupcijos prevencijos tema?

Apibendrinant gautus rezultatus, dauguma respondentų (66 %) mano, kad lopšelio-darželio darbuotojams nereikėtų mokymų korupcijos prevencijos tema. Tačiau 34 % apklaustųjų vis dėlto pritaria tokių mokymų reikalingumui, kas rodo, jog tam tikra dalis darbuotojų mato šios temos svarbą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Šie rezultatai atskleidžia, kad korupcijos prevencijos klausimas švietimo sektoriuje kelia diskusijų, tačiau šiuo metu įstaigoje vyrauja nuomonė, jog tokie mokymai nėra būtini.

Ar manote, kad lopšelyje-darželyje reikalinga vykdyti korupcijos prevencijos priemones?

Didžioji dalis respondentų (41 %) mano, kad lopšelyje-darželyje nereikia vykdyti korupcijos prevencijos priemonių darbuotojams. Beveik ketvirtadalis (24 %) neturi nuomonės šiuo klausimu, o dar 24 % teigia, kad ši tema jiems neaktuali, nes nėra susijusi su jų tiesioginiu darbu. Tik 10 % apklaustųjų mano, kad tokios priemonės yra reikalingos. Šie rezultatai rodo, kad korupcijos prevencija ikimokyklinio ugdymo įstaigoje nėra laikoma prioritetu daugumos respondentų akimis, tačiau tam tikra dalis (10%) darbuotojų vis dar mato šios temos svarbą.

Kaip manote, ar darželyje yra paplitusi situacija, kai darželio darbuotojams norima papildomai atsilyginti?

59% respondentų mano, kad darželyje nėra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti. Beveik 38 % apklaustųjų negali atsakyti į šį klausimą, nes neturi pakankamai informacijos, o vos 3 % mano, kad tokie atvejai egzistuoja. Šie duomenys leidžia daryti prielaidą, kad papildomas atsilyginimas darželio darbuotojams nėra plačiai paplitęs reiškinys arba apie jį trūksta aiškios informacijos.

Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį?

Dauguma respondentų (17) nurodė, kad jų sprendimas pranešti apie korupcijos atvejį priklausytų nuo aplinkybių. Tai rodo, kad žmonės vertintų situaciją individualiai, atsižvelgdami į konkrečias sąlygas. 10 apklaustųjų teigė, kad tikrai praneštų apie žinomą korupcijos atvejį, o tik 2 atsakė, kad nepraneštų. Šie rezultatai rodo, kad nors dauguma nėra visiškai apsisprendę, didelė dalis darbuotojų mato prasmę kovoti su korupcija ir esant tinkamoms aplinkybėms būtų pasirengę apie ją pranešti.

JEI PASIRINKOTE - „Ne, nepraneščiau": nurodykite priežastį, dėl kurios nepraneštumėte:

Apibendrinant rezultatus, didžioji dalis respondentų (69 %) neatsakė į klausimą, dėl kokių priežasčių nepraneštų apie korupcijos atvejį, o tai gali rodyti nenorą ar atsargumą kalbėti šia tema. Tarp pateiktų priežasčių dažniausiai minėtos abejonės dėl korupcijos atvejo tikrumo (7 %) - baimė, kad pranešę asmenys gali nukentėti (7 %), ir nepasitikėjimas teisėsauga, manant, kad kaltieji vis tiek neliktų nubausti (7 %). Taip pat dalis apklaustųjų nurodė, kad nesijaustų saugūs pranešdami (3 %), kad visi

apie tokius atvejus žino, bet niekas nepraneša (3 %), arba kad nenori nieko išduoti ir sukelti papildomų rūpesčių (3 %).

Nė vienas respondentų nenurodė nežinantis, kur pranešti, ar kad atvejis būtų per mažareikšmis, kad apie jį reikėtų informuoti. Tai rodo, jog pagrindinės kliūtys pranešti apie korupciją susijusios ne su informacijos stoka, o su baime dėl pasekmių bei nepasitikėjimu sistemos veiksmingumu.

Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?

Apibendrinant rezultatus, dauguma respondentų (69 %) teigia žinantys, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, tuo tarpu 31 % atsakė neigiamai. Tai rodo, kad didžioji dalis apklaustųjų turi informacijos apie pranešimo galimybes, tačiau dar yra nemaža dalis žmonių, kuriems trūksta žinių šiuo klausimu.

Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūrę su korupcija?

Apibendrinant rezultatus, visi respondentai (100 %) teigė, kad jiems ar jų kolegoms nebuvo siūlomas kyšis ir jie nebuvo susidūrę su korupcija darbe. Tai leidžia daryti prielaidą, kad korupcijos atvejai lopšelyje-darželyje nėra paplitę. Šie rezultatai taip pat gali rodyti, kad darbuotojai laikosi skaidrumo principų, o korupcijos prevencijos priemonės yra veiksmingos.

JEI pasirinkote „Taip" - Ar apie tai, kad Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis, ar buvote kitaip darbe susidūrę su korupcija, kam nors pranešėte?

Kadangi ankstesniame klausime visi respondentai atsakė, jog nėra susidūrę su kyšininkavimu ar korupcija darbe (100 % „Ne“), šio klausimo rezultatai gali reikšti, kad dauguma darbuotojų tiesiog neturėjo, ką atsakyti (93 % neatsakė). 3 % respondentų atsakė, kad pranešė apie galimą korupcijos atvejį, o dar 3 % nurodė, kad nepranešė.

Tai rodo, kad nors oficialiai nebuvo užfiksuota korupcijos atvejų, visgi pavieniai asmenys galėjo susidurti su situacijomis, kurias vertino kaip galimą korupciją. Nepaisant to, didžioji dalis respondentų neturėjo arba neįvardijo tokios patirties. Šie rezultatai pabrėžia, kad būtina toliau skatinti skaidrumą ir aiškiai informuoti apie pranešimo apie korupciją galimybes bei jų svarbą.

Bendros išvados:

Apklausa rodo, kad lopšelyje-darželyje darbuotojai didelių korupcijos problemų neidentifikuoja – jie nėra susidūrę su kyšiais ar kitomis korupcinėmis apraiškomis ugdymo įstaigoje. Nors dalis respondentų pritaria korupcijos prevencijos mokymams ir priemonėms, bendras požiūris rodo, kad tai nėra laikoma prioritetu lopšelyje-darželyje. Taip pat pastebima baimė dėl pasekmių ir nepasitikėjimas teisine sistema gali stabdyti darbuotojus nuo pranešimo apie galimus pažeidimus. Siekiant didinti skaidrumą ir darbuotojų pasitikėjimą sistema, svarbu toliau stiprinti informacijos sklaidą apie korupcijos pranešimo mechanizmus ir užtikrinti saugumo jausmą pranešėjams.